

لیلیا ووتینوا، دبیر اول و رابیزن فرهنگی به همراه ایوان ریازانوف، وابسته فرهنگی سفارت روسیه در ایران با محمد الهیاری فومنی، مدیرعامل بنیاد رودکی دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدار مدیرعامل بنیاد رودکی به تجربیات برگزاری برنامه‌های بین‌المللی مشترک با روسیه ازجمله حضور ارکستر سمفونیک در جام جهانی ۱۴۰۸ اجرای ارکستر ملی در هفته فرهنگی ایران در روسیه اشاره کرد و توضیح داد: باتوجه به ظرفیت‌های بسیار در حوزه‌های مختلف موسیقایی و هنری در

رهبر ارکسترهای روس به ایران می‌آیند

ایران و روسیه، با ایجاد پیل ارتباطی و معرفی بنیادهای فرهنگی-هنری این کشور که در نوع فعالیت، با بنیاد رودکی همسو هستند می‌توان قدم‌های مهمی را در عرصه توسعه دیپلماسی فرهنگی برداشت. لیلیا ووتینوا ر، ابیزن فرهنگی روسیه نیز با ابراز تمایل برگزاری برنامه‌های مشترک، از بررسی و ایجاد راهکارهای گسترش همکاری‌ها در قالب امضای تفاهم‌نامه‌ها و اجرایی‌شدن آن خبر داد و افزود که تلاش خود را خواهد کرد تا ارگان‌های هنری این کشور به جهت همکاری

و تبادلات فرهنگی هنری دوطرفه اقدام کنند. ایجاد ارتباط و

می‌شود کمتر مورد شناخت و معرفی مردم قرار گرفته است. البته در حال حاضر سرعت زندگی روزمره افزایش یافته و شتاب گرفته است، کما این‌که اغلب مردم تمایل دارند موسیقی را با ریتم تند گوش دهند. به همین دلیل، برخی از کنسرت‌گذاران و صاحبان شرکت‌های موسیقی که ذائقه مردم‌دستان‌شان آمده است، سعی می‌کنند برای آن‌که بازار کار خود را از دست ندهند به تولید چنین آثاری بپردازند، در نتیجه ظرفیت شاخه‌های مختلف موسیقی نواحی مغفول مانده است.

❧ اگر ممکن است درباره همکاری‌تان در کنسرت پیش‌رو با استاد حشمت رجب‌زاده هم توضیح دهید؟

من گروه «همنوازان باربد» را در سال ۱۳۹۶ تأسیس کردم و در سال‌های اخیر کنسرتی را هم به خوانندگی وحید تاج برگزار کردم. بعد از آن تصمیم گرفتم تا برای حمایت از موسیقی نواحی لرستان، با ایشان در این راستا همکاری کنیم. نتیجه این همکاری برگزاری کنسرت اسفندماه سال گذشته در تالار وحدت بود. حالا هم تصمیم داریم تا کنسرت دیشب رایب شکل تور در شهرهای مختلف برگزار کنیم که ۲۰ و ۲۱ اردیبهشت در خرم‌آباد اجرا خواهیم داشت. ❧ بعضی هنرمندان به این مسأله اشاره دارند که مردم در شهرستان‌ها تشنه کنسرت‌های موسیقی اصیل ایرانی هستند اما چون کمتر در این زمینه تمرکز نادایی صورت گرفته، عمده امکانات تفریحی در پایتخت مجموع شده و مخاطبان استان‌های دیگر، از این کنسرت‌ها محروم هستند. برگزاری کنسرت‌های گردش‌ی چقدر می‌تواند از این منظر مؤثر باشد؟

به نکته خوبی اشاره کردید. متأسفانه به‌خاطر سنگ‌اندازی‌های برخی کنسرت‌گذاران که ترجیح می‌دهند کنسرت‌ها بیشتر در تهران و کلانشهرها برگزار شود، دیگر استان‌ها مجال کمتری برای آمدن به کنسرت در شهرستان‌ها دارند. علاوه بر اینها، مسائل اقتصادی در این سال‌ها عامل مهمی شده‌اند به‌لیت کنسرت برای قشری از دستان‌اران موسیقی ایرانی دشوار شود. البته برخی مسائل بی‌مثل نبود، سالن‌های مجهز و تبلیغات ضعیف هم مزید بر علت شده‌اند تا بین مخاطبان در شهرستان‌ها و موسیقی فاخر فاصله ایجاد شود، تا جایی که گاه حتی نزدیکان ما خبردار نمی‌شوند که ما کنسرت داریم و این اطلاع‌رسانی، بیشتر از طریق فضای مجازی میسر می‌شود. با وجود تمام این تنگناها، هنرمندان موسیقی فولکلور تلاش می‌کنند تا این نوع موسیقی احیا و نسل جوان بیشتر با آن آشنا شود. امیدوارم حمایت و پشتیبانی بیشتری نسبت به این حیطه صورت بگیرد و همپای پتانسیل گسترده موسیقی نواحی، امکانات کافی هم در اختیار هنرمندان این حیطه قرار بگیرد، به‌ویژه این‌که موسیقی نواحی در این سال‌ها در جشنواره‌های داخلی و بین‌المللی متعددی خوش درخشیده است و دست‌آورد مطلوبی در پی داشته است.

❧ به نظر شما موسیقی منطقه لرستان می‌شود، بعضی مخاطبان برداشت‌شان از این موسیقی، اجرای آثار شاه با ریتم تند است. درحالی‌که موسیقی لرستان از ظرفیت گسترده‌ای برخوردار است و مسلمان موسیقی ریتمیک تنها بخشی از آن به‌شمار می‌رود. از این جهت ما چه مردم‌با این موسیقی را چطور می‌بینید؟

در مجموع، موسیقی مناطق لرستان، گردش‌تان و جنوب ریتمیک است و برخلاف دیدگاه عده‌ای که تصور می‌کنند موسیقی این مناطق فقط به این ابعاد محدود شده است، در موسیقی لرستان مقام‌های موسیقایی بسیاری وجود دارد که به فراخور آیین‌های مختلف ارائه می‌شود. هرکدام از این مقام‌ها هنگام برگزاری مراسم‌های عزاداری یا مذهبی، از ملودی و تصانیف خود برخوردارند. به‌عنوان مثال، مردم بیشتر با مقام دوبا و سه‌پای لری که ریتمیک است

آشنایی دارند ولی موسیقی «چمرونه» که جزن انگیز است و غالباً در عزا اجرا

❧ به نظر شما موسیقی منطقه لرستان در این سال‌ها و از رهگذر حضور در جشنواره‌های موسیقی نواحی، چقدر معرفی شده‌است؟

موسیقی لرستان مثل موسیقی سایر نواحی ایران، یعنی موسیقی کردی، بلوچ، جنوب و... از سابقه طولانی برخوردار است و ریشه در تاریخی ۴۰۰۰ ساله دارد. به‌عنوان مثال، ساز کمانچه از لرستان می‌آید، قدمتی طولانی دارد و تمام مردم لرستان با این ساز عجین هستند. ولی در جشنواره‌ها کمتر مورد توجه قرار گرفته است. ضمن این‌که اساساً در طول یک سال کمتر شاهد برگزاری چنین رویدادهایی هستیم و وقتی هم جشنواره‌هایی با این محور برگزار می‌شوند، تعداد گروه‌های شرکت‌کننده محدود است و فرصتی فراهم نمی‌شود تا از گروه‌های بیشتری برای اجرا دعوت شود. باز هم ناچارم به گفته‌هایم که در سوالات قبلی شما اشاره کردم، برگردم که بهترین سالن‌ها، امکانات و دستمزد‌های قابل توجه

در این سال‌ها صرف موسیقی پاپ شده و به موسیقی نواحی، به‌ویژه موسیقی لرستان کمتر توجه و پرداخته شده است. البته ناگفته‌نماد که در این سال‌ها بخشی از موسیقی لرستان به‌یمن حضور هنرمندان بزرگی چون استاد رضا سقایی که نگین آواز لرستان هستند،

و هنرمندان موسیقی بزرگ‌ار می‌شود، چندین اجرای موسیقی پیش‌بینی شده است و سخنرانان مراسم درباره ویژگی‌های آواز استاد بنان نکاتی را بیان خواهند کرد. غلامحسین بنان (زاده ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۰ و درگذشته هشتم اسفند ۱۳۹۶) خواننده موسیقی دستگاهی ایرانی بود.

او از سال ۱۳۰۶ تا سال ۱۳۴۷ در زمینه موسیقی فعالیت داشت و عضو شورای موسیقی رادیو، استاد آواز هنرستان موسیقی تهران و بنیان‌گذار انجمن موسیقی ایران بود. ترانه‌هایی از جمله «بهار دل‌نشین»، «الهه‌ناز» و «سرو» «ای ایران» از آثار شناخته‌شده با صدای بنان هستند. فرهنگسرای ارسباران در خیابان شریعتی، بالاتر از سپید‌خندان، خیابان جلفا واقع شده است و حضور در این برنامه برای عموم علاقه‌مندان آزاد و رایگان است.

حضور گروه‌های موسیقی از شهرهای مختلف در تهران و طنین‌انداز شدن موسیقی اقوام ایرانی می‌تواند تنوع فرهنگی را پیش‌روی جوانان قرار دهد تا هم از هویت ایرانی خود خبردار شوند و هم گسترش موسیقی مبتنی بر فرهنگ ایرانی در جامعه گسترش یابد اما در سال‌های اخیر دیده‌ایم که این موسیقی هر روز کم‌رنگ‌تر می‌شود

❧ آژاده صالحی گروه فرهنگ و هنر موسیقی اقوام ایرانی می‌تواند تنوع فرهنگی را پیش‌روی جوانان قرار دهد تا هم از هویت ایرانی خود خبردار شوند و هم گسترش موسیقی مبتنی بر فرهنگ ایرانی در جامعه گسترش یابد اما در سال‌های اخیر دیده‌ایم که این موسیقی هر روز کم‌رنگ‌تر می‌شود

❧ به نظر شما چقدر ضرورت دارد که موسیقی فولکلور ایرانی روی صحنه دیده و شنیده‌شود؟

ما باتوجه به این‌که موسیقی محلی یا فولکلور ایران همیشه ریشه در آداب و رسوم و فرهنگ ما داشته و به‌دلیل مؤلفه‌هایی که این نوع موسیقی دارد و همواره با باورهای یک منطقه گره خورده است، تصمیم گرفتم تا برای حفظ و اشاعه موسیقی بومی و محلی لرستان، به برگزاری این کنسرت بپردازیم، به‌خصوص این‌که این نوع موسیقی امروز در قیاس با سایر شاخه‌های دیگر کم‌رنگ شده و وجه غالب و رایج موسیقی فعلی جامعه محدود به موسیقی پاپ شده است؛ بنابراین، خواستیم تا با این کار قدم مهمی برای جلوگیری از فراموش شدن موسیقی فولکلور برداریم که امیدوارم با توجه به کنسرت اخیر و استقبال که از سوی مخاطبان نسبت به این رویداد شد، توانسته باشیم در این زمینه عملکرد موفقیت‌آمیزی داشته باشیم. صرف‌نظر از این مسأله، تلاش ما این بوده که موسیقی منطقه لرستان را به سبک و سیاق تازه‌ای در معرض دید مخاطبان قرار دهیم. مهم‌ترین هدف‌مان این بوده که به سهم خود از فراموشی و کم‌رنگ‌شدن این زائر از موسیقی جلوتری کنیم و به ذائقه‌سازی در جامعه بپردازیم.

❧ اما باید بپذیریم که بایک گل بهار نیاز نمی‌شود و مسلمان برگزاری یک یادو کنسرت در این زمینه نمی‌تواند چندان که باید در شناساندن و معرفی موسیقی نواحی مؤثر باشد، باین حال راهکار شما برای فرهنگ‌سازی و ارتقای سطح ذائقه شنیداری جامعه به سمت موسیقی کیفی چیست؟

تردید نیست که آشناکردن عامه مردم با موسیقی سنتی و فولکلور نیازمند فراهم شدن زیرساخت‌های فرهنگی است و این امر هم، تنها به هنرمند برنمی‌گردد و مشارکت دولت را هم طلب می‌کند. امروز شاهد فاصله عمیقی میان اغلب مردم و موسیقی فاخر هستیم. هرچند این مسأله فقط به موسیقی محدود نمی‌شود و در سایر حیطه‌های هنری مثل تئاتر، سینما و... هم باید زمینه‌ای فراهم شود تا آثار فاخر نزد جامعه بیشتر معرفی و شناخته شوند.

انتشار ۳ اثر پژوهشی تالیفی در حوزه موسیقی

سه اثر پژوهشی تالیفی در حوزه‌های مختلف موسیقی با تالیف پریچهر خواجه نوازنده و مدرس موسیقی، سپهر سراجی پژوهشگر موسیقی و کلارنس جی‌همیلتون در قالب آثار جداگانه پیش روی مخاطبان قرار گرفته‌اند. کتاب «مضارب - جلد دوم» عنوان اثری جدید

در قالب تمرین‌ها و قطعاتی برای ساز قانون به قلم پریچهر خواجه از نوازندگان عرصه نوازندگی قانون است که توسط نشر «ماهور» منتشر شده‌است. برای بهره‌گیری از این مجموعه، داشتن مهارت‌های پایه نوازندگی قانون ضروری است و از این‌رو مضارب برای نوازندگان سطح متوسط به بالا پیشنهاد می‌شود. یکی دیگر از کتاب‌های تازه منتشر شده حوزه موسیقی «آهنگسازی در موسیقی کلاسیک ایران - گفتمان‌ها و مسأله هویت» نام دارد که با تالیف سپهر سراجی و مقدمه ساسان قاضی در دسترس مخاطبان قرار گرفته است. کتاب «لمس کلاویه و بیان موسیقایی» نوشته کلارنس جی‌همیلتون با ترجمه حمید براری، دیگر اثری که این روزها پیش روی مخاطبان قرار گرفته است. در این کتاب پیشنهاداتی برای به‌یادگیری از ابزارها برای رسیدن به اهداف ارائه شده است.

یادمان غلامحسین بنان برگزار می‌شود

بسیستمین شب موسیقی ارسباران فردا از ساعت ۱۸ در فرهنگسرای ارسباران برگزار می‌شود. این برنامه با عنوان «طنین بال‌قو» به مناسبت زادروز زنده‌یاد غلامحسین بنان به یادمان این خواننده فقید موسیقی دستگاهی ایرانی اختصاص دارد.

در این برنامه که با حضور استادان، پیشکسوتان و هنرمندان موسیقی برگزار می‌شود، چندین اجرای موسیقی پیش‌بینی شده است و سخنرانان مراسم درباره ویژگی‌های آواز استاد بنان نکاتی را بیان خواهند کرد. غلامحسین بنان (زاده ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۰ و درگذشته هشتم اسفند ۱۳۹۶) خواننده موسیقی دستگاهی ایرانی بود.

او از سال ۱۳۰۶ تا سال ۱۳۴۷ در زمینه موسیقی فعالیت داشت و عضو شورای موسیقی رادیو، استاد آواز هنرستان موسیقی تهران و بنیان‌گذار انجمن موسیقی ایران بود. ترانه‌هایی از جمله «بهار دل‌نشین»، «الهه‌ناز» و «سرو» «ای ایران» از آثار شناخته‌شده با صدای بنان هستند. فرهنگسرای ارسباران در خیابان شریعتی، بالاتر از سپید‌خندان، خیابان جلفا واقع شده است و حضور در این برنامه برای عموم علاقه‌مندان آزاد و رایگان است.

دانشگاه خشن

جنبش‌های دانشجویی آمریکا و اروپا در حمایت از مردم فلسطین این روزها با خشونت زیادی توسط نیروهای پلیس و ارتش‌های غربی سرکوب می‌شود. مدعیان حقوق بشر که نشان داده‌اند تاب حتی یک انتقاد کوچک از ظالمان و جنایتکاران مذهبونیستی را ندارند، امروز دانشجویان و نسل جوانی که هوشتیارانه ظالم و مظلوم را شناخته است با ابزار قدرت غیرقانونی در دانشگاه‌ها به سکوت فرامی‌خوانند. عماد حجاج کاریکاتوریست اردنی این موضوع را به اثری قابل تامل تبدیل کرده است.

جام جم

موسیقی CULTURE

چهارشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۳ ۶۷۵۵ شماره

درنگ

میزبانی بازار موسیقی از آلبوم‌های جدید

به تازگی آلبوم‌های موسیقی متعددی در ژانرهای پاپ، نواحی، ایرانی و... در بازار موسیقی منتشر شد. آلبوم موسیقی قاوال مکتبی موفق به دریافت جایزه «باربد» و مقام اول در بخش ویژه پژوهشی موسیقی نواحی در سی‌ونهمین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر شده است. نوازنده قاوال، خدایار (رسول) خدادوست است. آلبوم دنیای من اثری با آهنگسازی مهدی گرچی شامل ۱۴ قطعه موسیقی به تازگی منتشر شده و ترانه‌های آن توسط خود آهنگساز سروده شده است. آلبوم نئوتنالتی اثر سیاوش دمیریان و با آهنگسازی مشترک محمدسعید شریفیان، امیر علوی، فریبا علیپور، رضا والی، مهسا سیاوشی و مهران روحانی شامل هفت قطعه موسیقی به بازار آمده است. آلبوم موسیقی Eastern Clouds دومین آلبوم آرمین دادخدایی هم که به شکل آلبوم کوتاه – EP – منتشر شده است. آلبوم دنیای من نیز از مجموعه قطعاتی تشکیل شده که برای هموازی تار و سازهای کوبه‌ای که در سال ۱۴۰۲ در قالب یک آلبوم تهیه و تولید شده است. آلبوم یتیم نیز دنباله‌ای سالکانه از آلبوم لوت شرح حال یتیمی را روایت می‌کند که در این دنیای عجول و سردرگم تنها رها شده است. یتیم همان آهنگساز و خالق این آثار است و شاید شمایي که تجربیاتی مشابه داشته‌اید. زمستان، یتیم، دارما، نوری در تاریکی، نجوای بلند، لوت آثار این آلبوم هستند. آلبوم صداهای الکترونیک نی‌اثری از علی آجورلو شامل ۱۰ عدد قطعه موسیقی است. آلبوم دیگر گوشه‌کنار، گشت وگذاری درون و برون مفهوم دستگاه است. این مجموعه علاوه بر اشتراک‌گذاری دو رویکرد متفاوت - یکی ناظر به فرم و دیگری ناظر به محتوا - از نسل جوان موسیقی آکادمیک ایران، می‌خواهد تا ملیت و سنگرایی را در پیوندی با مفهوم آهنگسازی غربی ارائه دهد. آلبوم موسیقی آتش نیز چهارگانه ابوسعید مرضایی منظومه‌ای کاملاً موسیقایی و سرشار از شاعرانگی که با نگاه به چهار عنصر اصلی طبیعت (خاک، آب، باد و آتش) ساخته و اجرا شده است. آلبوم موسیقی روح اثر اثری از محمد سنگیار و با آهنگسازی محمد سنگیان هم شامل هفت قطعه موسیقی به بازار آمده است. آلبوم دیگر والسی برای عشق شامل ۱۱ قطعه موسیقی است که ترانه‌های آن توسط میلاد حسینی نسب، مهرداد پاینده، مجتبی دل‌زنده، مهدی اخوان ثالث و حمید صدوق سروده شده است. آلبوم صراحی نیز اثری با صدای وحید تاج و آهنگسازی میلاد موسوی و آلبوم شب سایه‌ها اثری با آهنگسازی میلاد آقایی و آلبوم موسیقی عرب‌های خوزستان و آلبوم موسیقی لرستان از دیگر آثار جدید در بازار موسیقی است. درباره آلبوم موسیقی عرب‌های خوزستان، به قلم محمود مشهودی آمده است: «در ایران، بیشترین تراکم جمعیتی قوم عرب واقع در جنوب غربی کشور، و مناطق مرکزی، غربی و جنوبی استان خوزستان است. قوم عرب ساکن استان خوزستان را می‌توان، بر اساس نوع زیست، معیشت و فرهنگ، به پنج دسته عرب حضری (شهری)، ریفی (روستایی)، بُدوی (صحرانشین)، معدان (هونشین) و جیبلات (عرب بختیاری) تقسیم کرد. آلبوم موسیقی لرستان (موسیقی نواحی ایران ۸۰) اثری از امام‌قلی امامی، یوریا فرچی و تارا...وردی شامل ۱۷ قطعه موسیقی است. شازار، تقاره، گُل خاک، چُپی، قطار، هَل پَرکه، سحری، یاری، رارا، طرز، فرنگی رضایی، فرنگی بهمن میرزایی الهی‌الهی، فرنگی خان میرزایی، مال زری، خریو، تَرزه کویی، پاره موری قطعات این آلبوم هستند. آلبوم دیگر آتش عشق و درس‌هایی از داریوش صفوت از دیگر آثار منتشر شده است. آتش عشق اثری با صدای مهران زرین‌پور و آهنگسازی حسین قاسم‌زاده شامل ۶ قطعه موسیقی است که ترانه‌های آن توسط سعدی و مولانا و ابوسعید ابوالخیر سروده شده است.

آتش عشق، تک نوازی سنتور، آواز عشق، بیدل، تکنوازی تار، طرب قطعات این آلبوم هستند.

دو آلبوم موسیقی قطعاتی از فرامرز پایور و تک‌نوازی تنبور اثری از نوعلی الهی است. در مجموعه آثار تازه بازار موسیقی جای گرفته است.

نماآهنگ

نماآهنگ